

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Annettu Helsingissä 13 päivänä tammikuuta 1999

Päätös nro 2/99

Asia Irtisanomista ja virantoimituksesta pidättämistä koskevat oikaisuvaatimukset

Päätökset, joihin haetaan oikaisua

Helsingin kihlakunnan poliisilaitoksen 8.5.1998 tekemä päätös, jolla A on pidätetty virantoimituksesta rikossyytteen ja sen edellyttämien tutkimusten ajaksi, ja 4.9.1998 tekemä päätös, jolla A on irtisanottu ja pidätetty edelleen virantoimituksesta.

Oikaisuvaatimukset

A on vaatinut päätösten kumoamista.

Asian käsittely

Poliisilaitos on antanut asioista vastineet ja A vastaselitykset.

Oikaisuvaatimukset on niiden yhteenkuuluvuuden vuoksi käsitelty virkamieslautakunnassa yhdessä.

Virkamieslautakunnan ratkaisu

Perustelut

Helsingin kihlakunnan poliisilaitoksen poliisipäällikön päätöksellä 8.5.1998 rikoskomisario A on valtion virkamieslain 40 §:n 2 momentin 1 kohdan nojalla pidätetty virantoimituksesta rikossyytteen ja sen edellyttämien tutkimusten ajaksi 8.5.1998 alkaen toistaiseksi. Poliisipäällikön päätöksellä 4.9.1998 A:n virkasuhde on irtisanottu sanotun lain 25 §:n 2 momentin nojalla, samalla A on lain 40 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla pidätetty virantoimituksesta edelleen.

Valtion virkamieslain 14 §:n 2 momentin mukaan virkamiehen on käyttäydyttävä asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla. Lain 25 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen ei saa irtisanoa virkasuhdetta virkamiehestä johtuvasta syyistä, ellei tämä syy ole erityisen painava. Lain 40 §:n 2 momentin 1 kohdan

mukaan virkamies voidaan pidättää virantoimituksesta rikossyytteen ja sen edellyttämien tutkimusten ajaksi, jos näillä voi olla vaikutusta virkamiehen edellytyksiin hoitaa tehtävänsä; sekä 4 kohdan mukaan virkamies voidaan pidättää virantoimituksesta välittömästi irtisanomisen jälkeen, jos irtisanomisen perusteena oleva teko tai laiminlyönti osoittaa virkamiehen siinä määrin soveltumattomaksi tehtävänsä, ettei virantoimitusta voida jatkaa.

Poliisiasetuksen 13 §:n 2 momentin mukaan poliisin on virassa ja yksityiselämässään käyttäydyttävä siten, ettei poliisin arvo siitä kärsi.

Selvitys tapahtumista

Irtisanomista koskevasta päätöksestä käy ilmi, että Helsingin kärjäoikeus on 28.8.1998 tuominnut A:n törkeästä rattijuopumuksesta 25 päivän ehdolliseen vankeusrangaistukseen ja 30 päiväsakon oheissakkoon sekä ajokieltoon. A oli 1.5.1998 aamulla Helsingissä kuljettanut autoaan alkoholin vaikutuksen alaisena niin, että veren alkoholipitoisuus oli ollut ajon aikana 1.31 promillea ja olosuhteet ovat olleet sellaiset, että teko oli ollut omiaan vaarantamaan toisten turvallisuutta. Tuomio on päätöksen mukaan lainvoimainen. Irtisanomisen perusteluna on viitattu kyseiseen teon kuvaukseen ja todettu lisäksi, että teko hetkellä A on ollut esimiesasemassa ja epäilyksettä ollut tietoinen menettelynsä virkavelvollisuuksien vastaisuudesta.

Oikeudellista arviointia

A on toiminut poliisilaitoksen rikospoliisin toimintayksikössä tutkinnanjohtajana vaativassa talousrikostorjunnassa ja päivystävän komisarion tehtävissä. Hänen on epäilty 1.5.1998 syyllistyneen törkeään rattijuopumukseen, mistä hänet on 28.8.1998 tuomittu ehdolliseen vankeusrangaistukseen ja sakkorangaistukseen. A oli kuljettanut henkilöautoa yleisessä liikenteessä nautittuaan alkoholia siten, että hänen verenalkoholipitoisuutensa on ajoaikana ollut 1.31 promillea.

Kyseistä törkeätä rattijuopumusta koskevan rikosasian tutkimuksella on katsottava olleen vaikutusta A:n edellytyksiin hoitaa tehtäviensä poliisilaitoksessa. A:n pidättämiselle virantoimituksesta rikostutkimuksen ajaksi on ollut laillinen peruste.

Valtion virkamieslakia koskevan hallituksen esityksen (HE 291/1993 vp) perustelujen mukaisesti irtisanomisperusteen olemassaoloa harkittaessa on otettu huomioon poliisitehtävissä toimiviin virkamiehiin kohdistuvat erityiset vaatimukset. A on kuljettamalla edellä kuvatulla tavalla autoa alkoholin vaikutuksen alaisena käyttäytynyt tavalla, joka ei vastaa hänen tehtäviään ja asemaansa poliisilaitoksen rikoskomisariona. A:n käyttäytyminen on lisäksi ollut luonteeltaan sellaista, että poliisin arvo on voinut siitä kärsiä. Tähän nähden A:n syyllistymisen törkeään rattijuopumukseen on katsottava muodostavan sellaisen valtion virkamieslain 25 §:n 2 momentissa tarkoitettua erityisen pannaavan syyntä, jonka perusteella A on voitu irtisanoa rikoskomisarion virasta.

A on 4.9.1998 voitu pidättää välittömästi virantoimituksesta, koska A:n menettely on osoittanut hänet siinä määrin soveltumattomaksi tehtävänsä, ettei virantoimitusta ole voitu jatkaa irtisanomisen jälkeen.

Päätös

Oikaisuvaatimukset hylätään.

Sovelletut oikeusohjeet

Valtion virkamieslaki 14 § 2 momentti, 25 § 2 momentti ja 40 § 2 momentti 4 kohta sekä poliisiasetus 13 § 2 momentti.

Muutoksenhaku

Valitusosoitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Virkamieslautakunnan päätös oli tulos äänestyksestä, jossa enemmistön muodostivat puheenjohtaja Sahi, jäsenet Kairinen, Kulla, Paavilainen, Äijälä, A. Nieminen ja Sipiläinen sekä varajäsen Komulainen ja vähemmistön jäsen M. Nieminen. Asian esittelijä Janne Aer.

Jäsen Kairisen perustelulausuma:

Yhtyen enemmistön kannan mukaiseen päätökseen muilta osin katson, ottaen huomioon hallitusmuodon 15 §:ssä säädetty uusi perusoikeus lakitasoiseen erottamissuojaan, ettei virkamieslautakunnan päätöksessä voida poliisin irtisanomisperusteena käyttää poliisiasetuksen säännöksessä olevaa kriteeriä poliisin arvosta, jota ei virkamieslaissa mainita.

Eri mieltä olleen jäsen M. Niemisen eriävä lausuma:

A on 28.8.1998 tuomittu törkeästä rattijuopumuksesta 25 päivän ehdolliseen vankeusrangaistukseen ja oheissakkoon veren alkoholipitoisuuden ollessa ajon aikana 1.31 promillea. Rikkomus kokonaisuudessaan on lievä ja muodostuu yhdestä teosta. Virkamieslautakunnalle ei ole esitetty näyttöä A:n soveltumattomuudesta poliisin tehtävään eikä myöskään hänen mahdollisesta alkoholiongelmastaan. A:n työtehtävät ovat olleet sen luonteiset, ettei hänen rikkomuksensa estä häntä toimimasta edelleen aikaisemmissa tehtävissään. A on palvellut pitkään nuhteettomasti poliisihallinnossa. Suomen hallitusmuodon 15 §:n 3 momentin mukaan ketään ei saa ilman lakiin perustuvaa syytä erottaa työstä. Tämä edellyttää ja korostaa irtisanomistausten yksilöllistä arviointia ja virkamiesten tasapuolista kohtelua virka-asemasta riippumatta. A:n irtisanomiselle ei ole ollut asiaa kokonaisuudessaan arvioituna erityisen painavaa syytä ja tästä johtuen hyväksyn oikaisuvaatimuksen irtisanomista koskevalta osin.